

Lausunto

17.9.2021

VN/846/2018
VN/846/2018-PLM-86

Puolustusministeriö; lausunto

Oikeusministeriö on varannut puolustusministeriölle mahdollisuuden lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi Ahvenanmaan itsehallintolaiksi. Esityksessä esitetään uuden itsehallintolan säätämistä Ahvenanmaalle. Uuden itsehallintolain on tarkoitus korvata vuoden 1991 itsehallintolain ja kyse on järjestyksessään neljännessä itsehallintolaista. Hankkeen tavoitteena on ollut modernisoida lakia ja mahdollistaa itsehallinnon ketterämpi kehittäminen.

Puolustusministeriö korostaa, että Ahvenanmaan demilitarisoinnista ja neutralisoinnista määrätään kansainvälisessä oikeudessa, eikä sitä määritä itsehallintolaki. Näin ollen puolustusministeriö ei näe hyvään lainsäätämistapaan kuuluvana, että samasta asiasta sisällytetään itse itsehallintolakiin hallituksen esitysluonnoksen 3 §:n mukainen säännös. Puolustusministeriö pitää tämän vuoksi riittävänä, että demilitarisoinnista ja neutralisoinnista sisällytetään selostus itse hallituksen esitykseen.

Mikäli asiassa päädytään kuitenkin siihen, että demilitarisointi ja neutralisointi sisällytetään pykälään, puolustusministeriö pitää tärkeänä, että ehdotettu uusi pykälä ei ole oikeutta luova, vaan ainoastaan informatiivinen, mikä vastaa pykälän tämän hetkisiä perusteluja. Puolustusministeriö ehdottaa sen vuoksi, että lakiluonnoksen 3 § korjataan vastaamaan perusteluissa ilmaistua ajatusta seuraavasti: "Ahvenanmaan demilitarisoinnista ja neutralisoinnista määrätään kansainvälisessä oikeudessa".

Puolustusministeriö pitää luonnoksen 19 §:n säännöksiä hyvinä. Korvaavan palveluksen järjestäminen mahdollistaa Ahvenanmaalle hyvän siviilireservin hankkimisen esimerkiksi normaaliolojen häiriötilanteiden varalta. Lainsäätämistoimeksianto on tärkeä myös kansalaisten yhdenvertaisuuden vuoksi. Puolustusministeriö katsoo, että puolustushallintoon liittyvät 28 §:n 17-20 kohtien eduskunnan lainsäädäntövaltaa koskevat säännökset sekä virka-apua koskeva 53 § vastaavat olennaisilta osiltaan voimassa olevaa oikeustilaa. Edelleen puolustusministeriö pitää luonnoksessa esitetyjä säännöksiä lain 48 §:n 6 kohdan osalta hyvinä ja tärkeinä puolustusministeriölle.

Tästä lausunnosta on laadittu ruotsinkielinen kieliversio. Puolustusministeriö antaa kuitenkin virallisen lausuntonsa kielilain mukaisesti suomen kielellä.

Försvarsministeriets utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till Ålands självstyrelselag.

Justitieministeriet har berett försvarsministeriet tillfälle att ge ett utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till Ålands självstyrelselag. I propositionen föreslås att en helt ny självstyrelselag för Åland stiftas. Den ska ersätta 1991 års självstyrelselag och blir den i ordningen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 29 516 001
Helsinki 35 829 516 001

kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

fjärde självstyrelselagen. Syftet är att modernisera lagen och att ge möjligheter att utveckla självstyrelsen på ett smidigare sätt än vad nu är fallet.

Försvarsministeriet anser att självstyrelselagen inte borde innehålla separata bestämmelser om Ålands demilitarisering och neutralitet. De här bestämmelserna kommer direkt från folkrättsliga källor. Därför anser försvarsministeriet att god lagberedningssed förutsätter att utkastets 3 § borde tas bort från den slutgiltiga regeringens proposition. Om bestämmelserna lämnas i proposition anser försvarsministeriet att en mera informativ formulering borde användas. Formuleringen skulle kunna vara t.ex.: "Ålands demilitarisering och neutralitet åläggs i folkrätten."

Försvarsministeriet anser, att förändringar gällande självstyrelselagens 19 § är bra. Ersättande tjänst inom civilförvaltningen skapar en bra civilreserv för Åland för till exempel störningar i de normalförhållandena. Ersättande tjänst är också viktig för jämställdhetens skull. Försvarsministeriet anser att 28 § 17-20 punkt om riksdagens lagstiftningsbehörighet, samt 53 § om handräckning motsvarar huvudsakligen nuvarande rättsläge. Försvarsministeriet anser även, att förändringarna gällande självstyrelselagens 48 § sjätte punkt är bra och viktiga för försvarsministeriet.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoituksen voi varmentaa puolustusministeriön kirjaamosta.

Hallitusneuvos,
lainsäädäntöjohtajana

Hanna Nordström

Hallitussihteeri,
varatuomari

Timo Tuurihalme

Jakelu

OM Oikeusministeriö

Tiedoksi

Kansliapäällikkö Jukka Juusti
Ylijohtaja Teemu Penttilä
PLM puolustuspoliittinen osasto
PLM kiinteistö- ja ympäristöyksikkö
Pääesikunta